

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudkyně Mgr. Terezou Jachura Maříkovou v právní věci žalobce: a) **M P**, nar. , bytem , fakticky bytem , b) **I P**, nar. bytem , oba zast. Mgr. Lubomírem Kazdou, advokátem se sídlem Praha 1, Půtova 1219/3, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění ve výši 200.000,- Kč s příslušenstvím,

t a k t o :

- I. Žalovaný je **p o v i n e n** zaplatit žalobci a) částku ve výši 50.000,- Kč s 7,05% úrokem z prodlení ročně od 8.3.2013 do zaplacení, do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaný je **p o v i n e n** zaplatit žalobkyně b) částku ve výši 40.000,- Kč s 7,05% úrokem z prodlení ročně od 8.3.2013 do zaplacení, do 15 dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žaloba s návrhem, aby žalovaný byl povinen zaplatit žalobci a) a žalobkyni b) částku ve výši 110.000,- Kč s příslušenstvím, **s e z a m í t á .**
- IV. Žalovaný je **p o v i n e n** nahradit žalobci a) a žalobkyni b) náklady řízení ve výši 23.546,60 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku, k rukám právního zástupce žalobců Mgr. Lubomíra Kazdy, advokáta.

O d ů v o d n ě n í

Žalobci se podanou žalobou domáhali po žalovaném přiměřeného zadostiučinění za vzniklou imateriální újmu, v důsledku nezákonného rozhodnutí, kdy proti žalobcům bylo dne 17. 8. 2010 usnesením Obvodního ředitelství policie Praha 1 zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání zločinu týrání svěřené osoby podle ust. § 198 odst. 1, odst. 2 písm. b), d)

trestního zákona, přičemž rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 20. 3. 2012, sp. zn. [REDAKCE] byli žalobci pro spáchání daného trestného činu odsouzeni k trestu odnětí svobody v trvání dvou let s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání dvou let. Po přečtení tohoto rozsudku pak žalobci podali včasné odvolání, načež napadený rozsudek byl odvolacím soudem zrušen a žalobci byli zproštěni obžaloby v plném rozsahu (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2012, sp. zn. [REDAKCE]). Celková doba řízení tak trvala více jak dva roky, přesně 763 dnů. Žalobci mají za to, že vzhledem k charakteru a závažnosti trestného činu, z kterého byli obviněni a také vzhledem ke složitosti a délce řízení je evidentní, že jim byla způsobena nemajetková újma, kterou dle jejich názoru není možné nahradit pouze omluvou, neboť došlo do zásahu do jejich základních lidských práv a oprávněných zájmů, zejména do práva na osobní čest a dobrou pověst. Dané trestní stíhání narušilo nejen vztahy veřejnosti k jejich osobám, kdy trestné činy proti dětem jsou společností zvláště odsuzovány, dále pak vztahy rodinné, kdy někteří členové rodiny, nechtěli již být s žalobci v kontaktu a především pak vztahy k jejich dceři A [REDAKCE] P [REDAKCE], neboť bylo porušeno jejich právo na výchovu dítěte. K tomuto uvedli, že jejich dcera A [REDAKCE] P [REDAKCE] byla odmala problémové dítě, těžko zvladatelná, přičemž znalci z oborů psychiatrie a psychologie dovodili, že trpí [REDAKCE], tj. porucha osobnosti, která způsobuje obtížnou ovlivnitelnost, těžkou zvladatelnost dítěte a duševní nevyrovnanost. Obvinění z týrání bylo založeno v podstatě pouze na tvrzení jejich dcery, případně lidí z jejich okolí, kteří bez výhrad přijímali za své, co jim sdělila, i když tato tvrzení vzhledem k osobě nezletilé A [REDAKCE], nebyla vůbec důvěryhodná. Toto se týkalo zejména sociálních pracovníků a učitelek nezletilé. V důsledku tohoto jim byla dcera odebrána a svěřena do péče své tety i přesto, že se snažili dceři zajistit fungující rodinu a dostatečné rodinné zázemí, výchovu a finanční zabezpečení. Vzniklá situace na ni měla negativní vliv, což se projevilo nejen v následném zhoršení jejího prospěchu ve škole, vedoucím až k jejímu vyloučení ze střední integrované školy [REDAKCE], ale také tím, že přestala bydlet v internátním zařízení, které jí rodiče zajistili, a stala se následně osobou bez domova. Posléze začala experimentovat s drogami a alkoholem, což vyvrcholilo excesem v podobě vyhrožování bombovými útoky v obchodních centrech a v dalších hustě obydlených oblastech Prahy, kdy následně pro toto jednání bylo proti A [REDAKCE] P [REDAKCE] vedeno trestní stíhání. Zhroucením vztahů v rodině bylo zapříčiněno nejen chováním dcery, ale také zahájením trestního stíhání, kdy ostatní členové rodiny podezřívali poškozené, že svoji nezletilou dceru týrali.

Žalobci závěrem uvedli, že délka trestního řízení byla nepřiměřeně dlouhá, neboť trvala více než dva roky, kdy navíc v tomto případě docházelo ke kontinuálnímu nárůstu újmy, neboť dva roky žili pod tlakem obav z odsouzení za čin, který se vůbec nestal. Uvedené trestní řízení zasáhlo citovou a psychickou oblast, kdy došlo k výraznému morálnímu narušení jejich integrity, stejně tak narušení jejich soukromé, rodinné a společenské sféry života. Je nutno podotknout, že žalobci byli již dříve odsouzeni pro trestní čin týrání svěřené osoby, avšak ve zkušební době se osvědčili a odsouzení bylo zhlazeno. Toto jim proto nelze klást k tíži. Žalobci za adekvátní odškodnění imateriální újmy považují částku ve výši 100.000,- Kč pro každého z nich. Žalobci svůj nárok předběžně uplatnili u žalovaného, avšak s negativním stanoviskem.

Žalovaný ve svém vyjádření nespороval skutečnost, že žalobci u něj dne 7. 3. 2013 uplatnili nárok na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění ve výši 100.000,- Kč pro každého z nich, kdy žalovaný konstatoval, že v řízení vedeném Obvodním soudem pro Prahu 6, pod sp. zn. [REDAKCE] bylo ve vztahu k žalobcům vydáno nezákonné rozhodnutí a za tuto skutečnost se žalobcům omluvil. Toto pak po zhodnocení všech okolností případu považoval za adekvátní kompenzaci za vzniklou nemajetkovou újmu. Rovněž považoval za nesporné skutkové okolnosti sporu, pokud šlo o zahájené trestní stíhání proti žalobcům, které skončilo

zprošťujícím rozsudkem. Žalovaný dále poukázal na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, kdy kritéria, která pravidelně mohou indikovat rozsah způsobené nemajetkové újmy, jsou v případech zahájení trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem dány povahou trestní věci, délkou trestního řízení a následky způsobené v trestním řízení v osobnostní sféře poškozené osoby. Při stanovení formy a výše zadostiučinění je třeba rovněž přihlídnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo. Těmito pak budou například zahájení trestního stíhání předcházející, popř. trestní stíhání poškozeného, vedoucí k závěru o podílu poškozeného na tom, že proti němu bylo trestní stíhání zahájeno, popř. že proti němu bylo ve vedení trestního stíhání pokračováno, aniž by bylo možné uzavřít, že si trestní stíhání zavínil sám. V této souvislosti je dále třeba zohlednit důvody, pro které k zastavení trestního stíhání nebo zproštění obžaloby došlo. Podle judikatury Ústavního soudu ČR k nápravě zásahu do občanské cti, dobrého jména resp. dobré pověsti člověka vzniklého tím, že se nezákonně ocitl v postavení obviněného, má v první řadě dojít včasným soudním výrokem ve věci samé. Teprve tehdy není-li stát schopen zabezpečit chod justice tak, aby bylo v trestní věci od převzetí usnesení o zahájení trestního stíhání soudem prvního stupně rozhodnuto v řádech měsíců, může nastoupit oprávněnost požadavků na náhradu nemajetkové újmy v reálné (peněžitě podobě); obdobně by muselo dojít k finančnímu odškodnění, došlo-li by během řízení k medializaci případu, a to bez ohledu na dobu trvání trestního řízení, leda že by stát za obdobných podmínek na svůj náklad zabezpečil publikaci výsledku řízení. Přiměřenost morálního zadostiučinění pak znamená, že tato forma zadostiučinění je k nápravě nemajetkové újmy, která neoprávněným zásahem vznikla, podle okolností každého konkrétního případu již postačující a tím i účinná. Ze soudní judikatury se podává, že může-li být vzniklá nemajetková újma na osobnosti fyzické osoby přiměřeně zmírněna některou z forem morálního zadostiučinění, a tak naplněn hlavní cíl, má podle ní poskytnutí právě této morální formy zadostiučinění přednost (jde o primární způsob zadostiučinění). Žalovaný proto dospěl k závěru, že omluva jako uznávaný satisfakční právní prostředek i odpovídající a zároveň účinný způsob, jak zmírnit nepříznivý následek neoprávněného zásahu, tj. nemajetkovou újmu vzniklou na osobnosti žalobců. Pro daný závěr svědčí zejména skutečnost, že žalobci namítaná imateriální újma je primárně v příčinné souvislosti s chováním jejich dcery, kdy tato je problémovým dítětem. Dále bylo zjištěno, že žalobci byli již v minulosti odsouzeni pro trestní čin týrání svěřené osoby, kdy první signály o týrání nezletilé byly odborem sociálních věcí zaznamenány již v roce 2003. Následně byla rodina žalobců opakovaně tímto odborem sledována a šetřena. Na základě návrhu na nařízení předběžného opatření učiněným odborem sociálních věcí byla dcera žalobců dne 24. 11. 2003 dokonce umístěna do zařízení fondu ohrožených dětí [redacted] (tj. v souvislosti s prvním trestním stíháním žalobců). Dále žalovaný zjistil z úředního záznamu ze dne 14. 4. 2010, jež je obsahem trestního spisu, že otec žalobce J. [redacted] P. [redacted] se s žalobci nestýkal již od doby jejich sňatku. Z těchto všech uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby byla žaloba v plném rozsahu zamítnuta, přičemž ve vztahu k žalobkyni b) vznesl námitku promlčení, neboť předmětné trestní řízení bylo pravomocně skončeno ke dni 18. 9. 2012. Žádost žalobkyně o poskytnutí zadostiučinění byla žalovanému doručena dne 7. 3. 2013. Žalovaný pak nárok žalobkyně mimosoudně projednal dne 23. 8. 2013 a stanovisko žalovaného bylo právnímu zástupci žalobkyně doručeno téhož dne. Žaloba byla žalobkyní podána až dne 6. 9. 2013 a tento nárok je tedy promlčen.

Mezi účastníky řízení byla nesporná skutečnost, že usnesením Obvodního ředitelství policie Praha 1 ze dne 17. 8. 2010 bylo proti žalobcům zahájeno trestní stíhání pro podezření ze spáchání trestního činu týrání svěřené osoby podle ust. § 198 odst. 1, odst. 2 písm. b), písm. d) trestního zákona. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 20. 3. 2012, sp. zn. [redacted] [redacted] byli žalobci pro daný trestný čin odsouzeni k podmíněnému trestu. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2012, sp. zn. [redacted] byl žalobci odvoláním

napadený rozsudek zrušen a tito byli zproštěny obžaloby v plném rozsahu. Další nespornou skutečností bylo to, že žalobci se se svým nárokem předběžně obrátili na žalovaného, a to dne 7. 3. 2013, kdy žalovaný stanoviskem ze dne 23. 8. 2013, konstatoval nezákonnost rozhodnutí a s tím související žalobcům náležitě zadostiučinění v podobě omluvy. Nesporná byla skutečnost, že žalobci byli již v minulosti, a to konkrétně v roce 2003 odsouzeni pro stejný trestný čin, přičemž odsouzení bylo zahlazeno.

Soud provedl dokazování výsledkem žalobkyně, kdy z jejího účastnického výslechu vzal za prokázané, že nezletilá A. byla vždy problémové dítě, navštěvovala psychiatry a psychology. Trpěla , problémy měla i ve škole. Rodiče se jí snažili s učením pomáhat. Běžně s ní trávili volný čas, kdy jezdili na výlety, na dovolené. Poté, kdy došlo k předmětnému incidentu, tj. od února 2010, již bylo zřejmé, že proti žalobcům započne trestní stíhání, byla A. dána ke své tetě, aby nemusela jít opětovně do I v době, kdy byla v péči u své tety, se s rodiči stýkala. Zprvu vypadalo vše bez problémů, avšak později nastaly problémy, A. se zhoršila ve škole, následně pak do školy (střední školy) přestala docházet a rovněž přestala přespávat na internátě. Našla si známou, která na ni měla negativní vliv, začala s drogami a posléze začala vyhrožovat bombovými útoky, za což byla i ve vazbě. Pokud jde o život žalobkyně, tak tato pociťovala, že se zhoršili její vztahy se známými, např. v tanečním souboru, kam docházela, měla problémy, známí s ní přestali mluvit, vyhýbali se jí. Obdobná situace byla i v domě, kde bydlela. To se jí stávalo i např. když šla po ulici, tak známý se jí vyhnul nebo dělal, že ji nevidí. Daný incident narušil i její vztahy s rodinou, zejména otec žalobce (J. P.) toto špatně nesl. Od předmětného období s rodinou nekomunikuje, stýká se pouze občasně s žalobcem. Předtím byly vztahy s otcem žalobce v pořádku, běžně se stýkali, komunikovali, tento A. také hlídal. Vztahy se jednak narušily již v souvislosti s prvním trestním stíháním, avšak situace se uklidnila a dala se do pořádku. K zásadnímu zlomu a úplnému rozbití rodinných vztahů došlo právě v důsledku druhého trestního stíhání. Žalobkyně celou situaci okolo trestního stíhání prožívala velmi špatně, byla lítostivá, špatně spala, hodně zhubla, s žalobcem málo komunikovali, docházelo k vzájemným bezvýznamným hádkám. Měla velké obavy, aby se o probíhajícím trestním stíhání nedozvěděli v jejím zaměstnání, neboť pracovala jako pedagog ve škole. Kdyby se toto vědělo, byla by situace neúnosná a musela by odejít. Tato situace v podstatě trvala celou dobu od zahájení trestního stíhání do zproštění obžaloby, tj. cca dva a půl roku.

Výslech žalobce potvrdil stejné skutečnosti, které uvedla žalobkyně, pokud šlo o osobu nezletilou A. a pokud šlo o okolnosti jejího umístění do rodiny sestry žalobkyně, zhoršení jejího prospěchu, opuštění střední integrované školy, trestního stíhání pro bombové útoky. Pro vykreslení negativního chování A. uvedl, že tato např. zapálila s partou spolužáků jejich vchodové dveře do bytu. Dále má soud z jeho účastnické výpovědi za prokázané, že s jeho otcem se po trestním stíhání zhroutily vzájemné vztahy, stýká se s ním pouze výjimečně (Vánoce, narozeniny apod). S žalobkyní a dcerou A. se jeho otec stýkat odmítá. Obdobná situace je i u rodiny jeho sestry a bratra, kdy tito si nepřejí, aby s dcerou A. k nim docházeli na návštěvu, jako tomu bylo dříve. Předtím vztahy v rodině fungovali normálně, běžně se navštěvovali, stýkali, trávili společně volný čas. Jeho účastnický výslech prokázal skutečnost, že trestní stíhání bylo pro žalobce velmi stresující, jež se ještě umocnilo negativní zkušeností z předešlého trestního stíhání. Potvrdil, že trestní stíhání mělo vliv na vztahy s jeho okolím. Do doby před jeho zahájením žili s žalobkyní běžným společenským životem, s přáteli se často navštěvovali. Také v domě, kde bydlí, měli s ostatními nájemníky dobré vztahy. Poté, se žalobci stáhli do ústraní, situaci velmi špatně snášeli, nevyhledávali společnost, měli pocit studu a veškeré vztahy se přerušily právě z důvodu vzniklého napjetí. Žalobce situaci v domě vnímal tak, že sousedé se na ně dívali „skrze prsty“. Také měl obavy, aby se o trestním stíhání

nedozvěděli v jeho zaměstnání, neboť v důsledku předešlého trestního stíhání, musel zaměstnání změnit. V práci se pak špatně soustředil, dostavily se zdravotní potíže, nespavost, výčitky svědomí a stálé přemítání, kde se stala chyba.

Z výslechu svědka M. Š. vzal soud za prokázané, že žalobci se v době trestního stíhání uzavřeli do sebe, málo komunikovali, nevyhledávali společnost ostatních lidí. Před předmětným trestním stíháním komunikace s ostatními nájemníky probíhala standardně. Dále potvrdil, že někteří lidé v domě, se k žalobcům v důsledku trestního stíhání chovali přezíravě, resp. měli pocit, že jsou vinni. Také potvrdil, že nezletilá A. byla těžko vzdělavatelná a problémové dítě. Občasně ji doučoval, věděl o tom, že s ní byly vždycky problémy, což se dalo vysledovat i z toho, že v době, kdy bylo A. asi 17 let, začala si vodit do domu partu stejně starých dětí, kteří v domě dělali nepořádek, leželi na zemi, kouřili zde a zapálili vchodové dveře do bytu žalobců. Nájemníci v domě samozřejmě tuto situaci špatně nesli.

Výslech svědkyně A. P. potvrdil výpověď žalobce a žalobkyně v tom směru, že trestní stíhání narušilo vztahy v rodině, neboť její děda J. P. (otec žalobce) s žalobkyní a svědkyní nekomunikuje a nepřeje si, aby jej navštěvovali. Předtím byly vztahy běžné, normálně se navštěvovali. Obdobná situace je i u sestry jejího otce, která rovněž nechce, aby její rodina byla navštěvována. Potvrdila, že žalobce a žalobkyně situaci v důsledku trestního stíhání velmi špatně nesli, byli z toho smutní, také vztahy mezi nimi to částečně narušilo. Uvedla, že v předmětné době (v době trestního stíhání) chtěla jít bydlet k tetě, takto se i s rodiči dohodla, neboť se v té době rodičů bála. Nyní má s rodiči hezký vztah, vychází s nimi dobře. Před předmětnou událostí rodinný život probíhal klasicky, rodiče se jí hodně věnovali, jezdili na společné dovolené, výlety, pomáhali jí s učením do školy apod.

Z čestného prohlášení J. P. ze dne 17. 7. 2013 (matka žalobce) a čestného prohlášení J. J. ze dne 3. 8. 2013 (sestra žalobce), má soud za prokázané, že předmětné trestné stíhání mělo výrazný dopad do vztahů v rodině, neboť vztahy výrazně ochladly. Nejvýraznější byl rozpad vztahu mezi otcem žalobce J. P. a žalobkyní, žalobcem a A. P. Tento odmítá se s nimi nadále stýkat. Občasně se stýká pouze s žalobcem. Vzájemné dobré vztahy mezi rodinou sestry žalobce a žalobci rovněž doznaly změn, zhoršily se. Žalobci trestní stíhání špatně snášeli, trpěli výčitkami svědomí, byli velice zamlklí, žalobkyně často plakala, oba byli ve velmi silném stresu. Z čestného prohlášení J. P. má soud dále za prokázané, že předmětná událost narušila i její vztah k vnučce A. P. Trestní stíhání dle jejího názoru mělo vliv i na její osobu, což se následně ukázalo v jejím zhoršeném, negativním chování. Vytržení z rodinné výchovy, která byla sice problémová, avšak fungovala, A. přivedla k naprostému morálnímu a sociálnímu úpadku, což se právě projevilo medializovanou trestní kauzou v podobě ohlašování bombových útoků. Tuto skutečnost také prokazuje výslech žalobkyně, žalobce a denní tisk (Pražský deník.cz, deník Blesk, Novinky.cz), kdy tato hrozila společně se svým přítelem odpálením bomby v obchodních centrech nebo školách. Z rozhodnutí o ukončení studia ze dne 2. 11. 2011 vzal soud za prokázané, že A. P. ke dni 2. 11. 2011 ukončila studium z důvodu neomluvených absencí na integrované střední škole, obor zemědělec, farmář.

Soudně znalecký posudek ze dne 15. 3. 2006 prokazuje, že A. P. trpí

Hlavními rysy jsou

Věrohodnost této osoby byla vzhledem k nerovnoměrnému vývoji podstatně snížena. Ze sdělení odboru sociálních věcí – Městská část

Praha 6 ze dne 18. 1. 2007 má soud za prokázané, že A [redacted] P [redacted] byla velmi problémovým dítětem, pokud šlo o výchovu a školní výuku. Rodina byla v souvislosti s předešlým trestním stíháním dohledově sledována.

Z úředního záznamu ze dne 14. 4. 2010, v němž je zachycena výpověď otec žalobce - J [redacted] P [redacted], vyplývá, že tento měl negativní vztah k žalobkyni dlouhodobě, v podstatě od doby, kdy žalobci byli oddáni. Tato jeho výpověď, která navíc byla učiněna pouze formou úředního záznamu, však byla dostatečně vyvrácena jednak účastnickou výpovědí žalobce, žalobkyně, svědeckou výpovědí A [redacted] P [redacted] a také čestným prohlášením sestry žalobce paní J [redacted] J [redacted]. Všechny tyto výpovědi byly ve vzájemném souladu, korelaci a osvědčily, že se jejich rodinné vztahy narušily až v důsledku předmětného trestního stíhání. Z tohoto důvodu soud návrh na výslech svědka J [redacted] P [redacted] zamítl jako nadbytečný, když danou skutečnost měl dostatečně za prokázanou.

Soud pak k žalovaným vznesené námitce promlčení, provedl dokazování datovou zprávou ID [redacted], včetně doručky a datovou zprávou ID [redacted], včetně doručky a rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2012. Z těchto listinných důkazů pak vzal za prokázané, že stanovisko žalovaného ohledně náhrady nemajetkové újmy ve vztahu k žalobci bylo právnímu zástupci žalobců dodáno do datové schránky dne 23. 8. 2013 a doručeno dne 27. 8. 2013 a ve vztahu k žalobkyni pak bylo dodáno do datové schránky dne 26. 8. 2013 a doručeno dne 27. 8. 2013.

Podle ust. § 1 zákona stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci. Podle ust. § 2 zákona se odpovědnosti za škodu podle tohoto zákona se nelze zprostit. Podle ust. § 5 písm. a) zákona stát odpovídá za podmínek stanovených zákonem za škodu, která byla způsobena rozhodnutím, jež bylo vydáno v trestním řízení. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona mají právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle ust. § 8 odst. 1 zákona nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán. Podle ust. § 13 odst. 1 stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle ust. § 26 zákona, pokud není stanoveno jinak, řídí se právní vztahy upravené v zákoně občanským zákoníkem („obč.zák.“). Podle ust. § 31 odst. 1 zákona náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Podle odst. 3 posledně citovaného ustanovení zákona náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení. Zahrnují účelně vynaložené hotové výdaje a odměnu za zastupování. Výše této odměny se určí podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně. Podle ust. § 31a odst. 1 zákona bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 cit. ust. se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Dle konstantní soudní judikatury navazující na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.2.1990, sp.zn. 1 Cz 6/90, publikovaný pod č. 35 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1991, platí, že nárok na náhradu škody způsobené zahájením (vedením) trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, je na místě v určitých případech posoudit jako (specifický) nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím. Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání z důvodu podle ust. § 172 odst. 1 písm. b) TR je přitom (typickým) rozhodnutím, které, byť nikoliv výslovně, ruší účinky zahájeného trestního stíhání, činí rozhodnutí, jímž bylo trestní stíhání zahájeno, ve smyslu odškodňovacího zákona a (pouze) pro jeho účely „nezákonným“. Zakládá proto nárok na náhradu škody ve smyslu ust. § 1,2 zákona (o čemž mezi účastníky ostatně není sporu). Uvedené právo nemá pouze ten, kdo si obvinění zavinil sám a ten, kdo byl obžaloby zproštěn nebo proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno jen proto, že není za spáchaný trestný čin trestně odpovědný nebo že mu byla udělena milost nebo že trestný čin byl amnestován.

Soudní judikaturou byl tedy s pomocí extenzivního výkladu zákona konstituován nárok na náhradu škody (*majetkové* újmy) zákonem přímo nezaložený, způsobené zahájením (vedením) trestního stíhání, jež neskončilo pravomocným odsouzením, ale jiným kvalifikovaným rozhodnutím. Již shora v tomto směru uvedená judikatorní východiska platí bezpochyby (a mezi účastníky o tom ostatně není sporu, žalovaný existenci odpovědnostního titulu představovaného nezákonným rozhodnutím uznává a žalobce proto odškodnil formou omluvy) analogicky po novele zákona provedené zákonem č. 160/2006 Sb. i pro oblast nároků *nemajetkové* povahy, jak se podává např. i z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011). Odpovědnostní titul (nezákonné rozhodnutí) je tedy v dané věci dán, žalobci byli, jak nutno dovodit z výsledku trestního stíhání, „nedůvodně“ či „nezákonně“ (v uvedeném odškodňovacím smyslu lze uvedené termíny považovat za synonyma) trestně stíhání. Existenci jakýchkoliv shora uvedených skutečností vylučujících odpovědnostní titul (tj. zejm. zavinění žalobců na zahájení trestního stíhání proti jejich osobám) žalovaný ani netvrdil.

Soud se prvotně zabýval žalovaným vznesenou námitkou promlčení ve smyslu ust. § 32 odst. 3 a ust. § 35 zákona č. 82/1998 Sb. Po provedeném dokazování dospěl k závěru, že vznesená námitka není důvodná. V řízení bylo prokázáno, že se sice žalobci o vzniklé nemajetkové újmě dozvěděli dne 18. 9. 2012, kdy trestní řízení bylo v souvislosti s pravomocným rozsudkem Městského soudu v Praze skončeno a šestiměsíční promlčení doba ve smyslu ust. § 32 odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb. měla uplynout dne 18. 3. 2013, avšak předmětnou dobu je nutné prodloužit o dobu, po kterou probíhalo řízení o žádosti o poskytnutí přiměřené zadostiučinění u žalovaného, tj. od 7. 3. 2013, kdy tento nárok byl u žalovaného předběžně uplatněn do 27. 8. 2013, kdy se žalobci prostřednictvím svého právního zástupce dozvěděli o výsledku předběžného uplatnění nároku. Je pravdou, že do datové schránky právního zástupce bylo stanovisko žalovaného ve vztahu k žalobci dodáno dne 23. 8. 2013 a ve vztahu k žalobkyni dne 26. 8. 2013, avšak k jeho doručení došlo ve smyslu ust. § 17 zák. č. 300/2008 Sb., až dnem 27. 8. 2013. Tímto datem se tedy žalobci získali povědomí o tom, jakým způsobem byl jejich předběžný nárok vyřízen. Celková doba, kdy probíhalo řízení u žalovaného je tedy 173 dní. Promlčecí doba prodloužená o tuto dobu uplynula dne 7. 9. 2013, přičemž žaloba k Obvodnímu soudu pro Prahu 2 byla podána dne 6. 9. 2013, tedy včas. Z výše uvedeného vyplývá, že k promlčení nároku na nemajetkovou újmu nedošlo.

Pokud jde o samotný nárok žalobců na vzniklou nemajetkovou újmu v důsledku nezákonného rozhodnutí, dospěl soud k závěru, že žaloba je částečně důvodná. V řízení bylo prokázáno, což ostatně žalovaný ani nespороval, že došlo k nezákonnému rozhodnutí a ke

vzniku nemajetkové újmy žalobcům. Otázkou pak zůstalo posouzení přiměřenosti poskytnutého zadostiučinění k nápravě této újmy. Soud se neztotožnil s názorem žalovaného, že jako přiměřené zadostiučinění postačí satisfakce v podobě omluvy. Vyšel z provedeného dokazování, zejména z účastnických výslechnů a rovněž z výslechnů svědků a čestných prohlášení členů rodiny, kterým bylo postaveno najisto, že žalobci trestní stíhání velice špatně snášeli, trpěli stresem, sebelítostí, obavou z reakce okolí a ze ztráty zaměstnání. Ostatně již samotný trestný čin – týrání svěřené osoby, je trestným činem závažným. Toto pak umocňovalo fakt, že se jednalo o obvinění z týrání vlastní dcery, kdy trestné činy proti dětem jsou společností velmi špatně vnímány a odsuzovány a zhoršují proto postavení poškozených v očích veřejnosti. Tuto skutečnost potvrdili i sami žalobci, kteří uvedli, že někteří jejich známí, popř. další osoby v jejich blízkém okolí, na ně velmi špatně nahlíželi, vyhýbali se jim, nekomunikovali. Tyto úvahy o vzniku nemajetkové újmy vzal soud vzhledem k provedenému dokazování za své. Naopak se soud s žalobci nemůže ztotožnit v závěru, že v důsledku trestního stíhání jejich osob, došlo k narušení vztahu k jejich dceři A. P., když tato byla vytržena z rodinného prostředí, což vedlo ke zhoršení jejího chování, s čímž souvisela její trestná činnost, odchod ze střední školy a drogové experimenty. Soud dospěl k závěru, což ostatně tvrdili i sami žalobci, svědek M. Š. a rovněž tato skutečnost vyplynula ze znaleckého posudku a obsahu trestního spisu, že A. P., byla jako nezletilá, osobu velmi komplikovanou, s nestandardním chováním, projevující se poruchou osobnosti, obtížnou ovladatelností, těžkou zvladatelností a duševní nevyrovnaností. Již před zahájením trestního stíhání, měla A. P. problémy ve škole, byla těžko zvladatelná, což se projevovalo jejím špatným prospěchem, kázeňskými prohřešky a např. tím, že rodičům zapálila vchodové dveře. Je proto zřejmé, že následná totální destrukce v chování A. P. nebyla způsobena trestním stíháním jejích rodičů, nýbrž poruchami chování a osobnosti, kterými trpěla. Dále je nutno si uvědomit, že trestní stíhání započalo právě z podnětu A. P., která si celý skutkový děj vymyslela. Skutečnost, že byla žalobcům dočasně odebrána z péče a umístěna do péče své tety, kdy na ní rodiče neměli vliv, bylo zaviněno jednáním samotné A. P., nikoli orgány státu, které v tomto směru konaly z úřední povinnosti. U těchto trestních činů (např. týrání svěřené osoby, znásilnění apod.), povětšinou proti sobě stojí tvrzení případných pachatelů a poškozeného. Je proto nutné dané okolnosti řádně prověřit, neboť orgány státu nemohou vycházet z ničeho jiného, než právě z těchto proti sobě stojících protichůdných tvrzení, které mohou podporovat i další důkazy a okolnosti, které je nutné v rámci šetření zjistit. Také fakt, že A. P. páchala trestnou činnost v podobě oznámení bombových útoků a tato byla medializována, čímž došlo dle tvrzení žalobců k zásahu do jejich práv, byl způsoben pouze a jedině jednáním A. P. a s činností orgánů státu v kauze žalobců nesouvisí. Není proto samo o sobě v příčinné souvislosti s nezákonným rozhodnutím. Pokud jde o samotnou délku trestního řízení, je nutné konstatovat, že trvalo více jak dva roky, v řízení však nedocházelo k žádným průtahům, ve věci bylo postupováno pravidelně, ve lhůtách, tak aby mohlo být co nejdříve rozhodnuto o věci samé. Vzhledem k tomu, že po provedeném dokazování byl ve věci soudem prvního stupně vyhlášen rozsudek a následně k odvolání žalobců byla věc projednávána odvolacím soudem, nejedná se o nepřiměřenou délku řízení a nedošlo proto k nesprávnému úřednímu postupu podle ust. § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb.

Pokud jde o odškodnění nemajetkové újmy, vyplývá z nálezu Ústavního soudu, sp. zn. IV. ÚS 428/2005 ze dne 11. 10. 2006, že každé zahájené a vedené trestné stíhání představuje postup (prvek) porušující jednotlivá osobnostní práva, a to vždy (byť v různé intenzitě) minimálně práva garantovaná čl. 10 Listiny. Jestliže soud (míně ESLP) spojuje bez dalšího vznik nemajetkové újmy s nesprávným úředním postupem představovaným porušením práva na projednání věci v přiměřené lhůtě (viz v tomto směru rozsudek SLP ze dne 29. 3. 2006 ve věci Apiccala proti Itálii) pak soud dospívá k závěru, že i v případě nezákonného trestního

stíhání (tedy odpovědnostního titulu představovaného nezákonným rozhodnutím) je na místě rozumně koncipovat vyvratitelnou domněnku o tom, že obviněnému (obžalovanému) tímto zásahem do jeho osobnostních práv jistá nemajetková újma (morální) vznikla. Pokud se však jedná o odškodnění této újmy, její forma a případně výše musí vždy odpovídat intenzitě zásahu. Míra této intenzity bude podle soudu dána vždy především tím, zda dané trestní řízení bylo spojeno s omezením osobní svobody obviněného či nikoliv, dále tím, v jakém postavení ve smyslu sociální vazeb se v době zásahu obvinění nacházel, jaké „publicity“ se trestnímu stíhání dostalo, dále tím, zda se v případě obviněného jednalo o osobu bezúhonnou či naopak osobu mající kriminální minulost apod., jakož i naplnění veškerých dalších kritérií, s nimiž pracuje soudní judikatura ve věcech odškodňování nemajetkové újmy způsobené porušením osobnostních práv (§ 13 odst. 2 obč. zák.). Pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění podle odstavce 1 zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.

Na základě shora uvedeného pak soud konstatuje, že je-li tedy na místě dojít ve shodě s účastníky k závěru, že ke vzniku nemajetkové újmy trestním stíháním došlo, tak poskytnutí zadostiučinění formou omluvy ze strany žalované nepředstavuje objektivně vzato dostatečnou satisfakci za újmu, která žalobcům v souvislosti s trestním řízením vznikla. Soud opětovně shrnuje, že žalobci byli po dobu trestního stíhání podrobeni frustraci v podobě obav o svou budoucnost s ohledem na výsledek trestního stíhání, z obav o ztrátu zaměstnání v důsledku trestního stíhání, rozpadu rodinných vazeb zejména u žalobce (odůvodněno viz. níže) a vystavení negativnímu nahlížení okolí na jejich osoby z důvodu charakteru trestného činu, pro který byli stíháni. V tomto směru je rovněž nutné dát žalobcům za pravdu, že i když v minulosti byli pro tento trestní čin již odsouzeni, nelze jim toto přičítat k tíži, neboť jejich odsouzení bylo zahlazeno a je nutné na ně hledět jako na osoby netrestané, tedy bezúhonné. Na druhou stranu je ovšem nutno zohlednit, že jejich trestní stíhání nebylo žádným způsobem medializováno, tedy nebyly zveřejněny žádné informace umožňující zjištění totožnosti osob, proti kterým se trestní stíhání vedlo. Medializace se týkala, jak již bylo uvedeno toliko trestního stíhání jejich dcery A. P. v důsledku její trestné činnosti. Žalobci tedy v tomto směru nebyli žádným způsobem poškozeni.

Pokud jde o výši přiměřeného zadostiučinění, dospěl soud k závěru s ohledem na shora nastíněné názory, že přiměřenou částkou se jeví částka ve výši 40.000,- Kč, a to ve vztahu k žalobkyni a částka ve výši 50.000,- Kč ve vztahu k žalobci. Žalobci soud přiznal částku vyšší, neboť v důsledku trestního stíhání došlo k narušení rodinných vazeb s jeho rodinou (sestra, bratr otec). Soud je proto přesvědčen, že žalobce zaznamenal větší imateriální újmu, neboť se jednalo o členy jeho rodiny a žalobkyni nemohl rozpad těchto vztahů zasáhnout v takové míře jako žalobce. Obzvláště silně narušený vztah se svým otcem nese žalobce, což je pochopitelné, velmi špatně. Soud proto rozhodl, jak je uvedeno ve výroku I. II. tohoto rozsudku, přičemž zbytek žalobci požadovaného nároku neshledal důvodným, proto nárok výrokem III. zamítl. Lhůta splatnosti pak byla soudem určena v souladu s ust. § 160 odst. 1 o. s. ř., kdy finanční prostředky žalovaného jsou vázány na státní rozpočet, tudíž je nutné poskytnout žalovanému delší dobu k tomu, aby tyto mohly být uvolněny a žalovaný mohl řádně plnit.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. §142 odst. 3 o. s. ř. podle něhož, i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu. Vzhledem k tomu, že i částečné vyhovění žalobě na

peněžitě zadostiučinění, je ve svém důsledku plným úspěchem žalobců ve věci, přiznal jim soud náhradu nákladů tohoto řízení, v kontextu s odůvodněním usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013. Při určení výše mimosmluvní odměny ve výši 17.360,- Kč pak soud vycházel z tarifní hodnoty stanovené v ust. § 9 odst. 4 písm. a) za použití ust. § 11 odst. 1, ust. § 7 a ust. § 12 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. (7 úkonů právní služby po 3.100,- Kč – převzetí věci, sepsání žaloby, sepsání vyjádření a 4x účast u jednání, poníženo o 20%), z náhrady hotových výdajů ve výši 2.100,- Kč dle ust. § 13 odst. 1, 3 ve spojení s ust. § 11 odst. 1 písm. a), d), g) vyhl. č. 177/1996 Sb. (7 úkonů právní služby po 300,- Kč – převzetí věci, sepsání žaloby, sepsání vyjádření a 4x účast u jednání) a z daně z přidané hodnoty ve výši 4.086,60 Kč (21%), již je právní zástupce žalobce plátcem.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nesplní-li žalovaný dobrovolně povinnost stanovenou tímto rozsudkem, může žalobce podat návrh na exekuci.

V Praze dne 21. května 2014

Mgr. Tereza Jachura Maříková, v. r.
soudkyně

Za správnost: Vacková